

Komisja Wspólna Rządu i Samorządu pozytywnie zaopiniowała projekt założeń dotyczących zmiany Karty Nauczyciela, a pisaliśmy o tym zgniłym kompromisie [TUTAJ](#).

Poniżej zamieszczamy *in extenso* znamienny list, jaki do minister Szumilas wystosowała niedawno Fundacja "Rodzice szkole". Dziękujemy Wojciechowi Starzyńskiemu, Prezesowi Fundacji za udostępnienie nam tego dokumentu.

Szanowna Pani Minister,

w kwietniu br. minęła szósta rocznica wprowadzenia do ustawy o systemie oświaty zapisów, które wyraźnie zmieniły sytuację prawną rad rodziców, działających na terenie szkół publicznych prowadzonych przez samorządy terytorialne i inne organy władzy państwowej.

Uważając, że jest to dobra okazja do podsumowania funkcjonowania rad rodziców w oparciu o nowe regulacje prawne i do wskazania kierunku dalszych zmian ustawowych, ułatwiających i dynamizujących działania rodziców na rzecz szkół ich własnych dzieci, Fundacja „Rodzice Szkole” i związane z nią środowiska obywatelskie przedstawiają opinię w powyższej sprawie.

Uchwalone 11 kwietnia 2007 roku przez Sejm RP zapisy, których inicjatorami i autorami były środowiska rodzicielskie zabiegające o takie rozwiązania od roku 2000, wyraźnie wskazały tryb wyboru rady rodziców reprezentującej ogół rodziców uczniów danej szkoły oraz jej uprawnienia gwarantujące realną możliwość oddziaływania na szkołę (w tym m. in. ocenę pracy nauczycieli i dyrektora szkoły). Stworzyło to nadzieję na znacznie bardziej aktywne włączanie się środowisk rodzicielskich w życie oświatowe i tym samym powiększanie, niezbędnego dla rozwoju kraju, kapitału społecznego.

Niestety, oczekiwania inicjatorów i twórców nowych zapisów niezupełnie się sprawdziły. Wpływ na to miało szereg czynników, m. in.: nieprecyzyjne zapisy ustawowe, brak dobrej woli i wsparcia ze strony władz oświatowych (MEN, kuratorów oświaty, dyrektorów szkół i nauczycieli) oraz brak umiejętności, a czasem również chęci, do skorzystania z ww. zapisów, po stronie rodziców.

Próba konsolidacji i pewnej profesjonalizacji środowiska rodziców poprzez powołanie (z inicjatywy Fundacji „Rodzice Szkole”) – Ogólnopolskiego Forum Rad Rodziców i Organizacji Rodzicielskich – została storpedowana przez minister Katarzynę Hall, która w marcu 2011 roku utworzyła Radę Rodziców przy Ministrze Edukacji Narodowej, zapraszając do niej wybiórczo osoby z OFRRiOR i nie zapraszając głównego autora uspołecznienia polskiego szkolnictwa – Fundacji „Rodzice Szkole” (przyczyną powyższego stanu rzeczy było nasze wyraźne stanowisko sprzeciwiające się proponowanym przez MEN zmianom w Systemie Informacji Oświatowej, umożliwiającym gromadzenie danych wrażliwych uczniów i absolwentów szkół). Podsumowując okres rządów minister Katarzyny Hall, należy uznać go za czas dla rad rodziców niekorzystny, w którym kierownictwo MEN, mimo deklaracji słownych, wyraźnie dążyło do ograniczenia ich wpływu na szkoły i narodowy system oświaty.

Naszą nadzieję wzbudziło objęcie kierownictwa resortu przez Panią Minister. Daliśmy temu wyraz w liście gratulacyjnym z okazji nominacji, wspominając m. in. bardzo dobrą i konstruktywną współpracę z początku lat 2000- tysięcznych w zespole ds. edukacji, powołanym przez ówczesnego Rzecznika Praw Obywatelskich prof. Andrzeja Zolla.

W ślad za tymi oczekiwaniami Fundacja „Rodzice Szkole” i współpracujące z nią środowiska rad

rodziców skierowały w latach 2011/2012 do Ministra Edukacji Narodowej:

- projekt nowelizacji ustawy o systemie oświaty, w którym zaproponowano wprowadzenie rozwiązań prawnych wyposażających rady rodziców jako jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, w możliwość dokonywania pewnych czynności prawnych,
- projekt nowelizacji ustawy o systemie oświaty umożliwiający Radzie Ministrów, jednostkom samorządu terytorialnego oraz kuratorom oświaty tworzenie programów związanych ze szkoleniem rodziców i rad rodziców przy wykorzystaniu na ten cel środków publicznych,
- wniosek o realizację przygotowanego w roku 1999 przez zespół pod kierownictwem prof. Marii Mendel programu: „Rodzice Szkole”, obejmującego swoim zasięgiem 60 tys. rodziców i 30 tys. nauczycieli,
- wniosek o utworzenie przy MEN punktu konsultacyjnego służącego radom rodziców pełnym serwisem porad w zakresie ich praw i obowiązków,
- wniosek o powołanie zespołu ekspertów, którego zadaniem byłoby m. in. przygotowanie rozwiązań prawnych umożliwiających radom rodziców bardziej skuteczną działalność na rzecz szkół.

Dodatkowo wielokrotnie sygnalizowaliśmy, m.in. w dniu 2 listopada 2012 r. w rozmowie z p. wiceminister Joanną Berdzik, potrzebę współpracy środowisk rodzicielskich z MEN celem budowania nowoczesnego, odpowiadającego na oczekiwania obywateli i wyzwania XXI wieku, systemu oświaty. Dotyczyło to m. in.:

- przeglądu statutów wszystkich szkół pod względem ich zgodności z obowiązującym prawem (program: „Dobry statut w każdej szkole” i artykuł: „Kultura Prawna – Cnotą Obywatelską),
- wyraźnego wskazania kuratorom oświaty i dyrektorom szkół, że szkoła XXI wieku to szkoła tworzona wspólnie przez: nauczycieli, rodziców, uczniów, samorządy terytorialne i organy nadzoru pedagogicznego,
- zdecydowanej reakcji na wszelkie objawy nieprzestrzegania, a często świadomego łamania prawa oświatowego przez dyrektorów szkół (Fundacja „Rodzice Szkole” dysponuje udokumentowanymi przykładami takich zachowań).

Ponadto Fundacja „Rodzice Szkole”:

- w dniu 4 lutego 2013 r. złożyła wniosek do Sejmowej Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży o zwołanie specjalnego posiedzenia ww. Komisji poświęconego całościowemu omówieniu problematyki związanej z funkcjonowaniem rad rodziców, ze szczególnym uwzględnieniem regulacji prawnych, ocenie na ile obowiązujące w tym zakresie prawo jest przestrzegane oraz dyskusji nt. zmian pozwalających bardziej precyzyjnie określić i egzekwować prawa i obowiązki rad rodziców,
- w dniu 11 kwietnia 2013 r. złożyła wniosek do Departamentu Pożytku Publicznego Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej w sprawie ustawowego zagwarantowania możliwości korzystania ze środków publicznych na sfinansowanie nieodpłatnych porad i konsultacji prawnych świadczonych przez organizacje obywatelskie (stowarzyszenia i fundacje) na rzecz rad rodziców.

Uwzględniając powyższe Fundacja „Rodzice Szkole” i związane z nią środowiska rad rodziców zwracają się z prośbą o udzielenie jednoznacznej odpowiedzi, m. in. z podaniem terminu i formy realizacji naszych postulatów, na następujące pytania:

1. Czy i kiedy nada Pani bieg legislacyjny dwóm projektom ustaw o zmianie ustawy o systemie oświaty, zgłoszonym przez środowiska rodziców w roku 2011 i 2012 ?
2. Czy poprzez Pani naszą propozycję zgłoszoną do Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej i zaangażuje się we wprowadzenie proponowanych tam rozwiązań ?
3. Czy poprzez Pani (formalnie) nasz wniosek o zwołanie specjalnego posiedzenia Sejmowej Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży, poświęconego całościowemu omówieniu problematyki rad rodziców ?
4. Czy powoła Pani w MEN specjalny zespół zajmujący się problematyką rad rodziców jako jedynych ustawowych reprezentantów wszystkich rodziców na terenie szkoły ?
5. Czy zaleci Pani kuratorom oświaty przegląd statutów wszystkich szkół, skontroluje skuteczność tego zalecenia i wyciągnie konsekwencje w stosunku do przedstawicieli administracji oświatowej nagminnie łamiących prawo oświatowe ?
6. Czy zorganizuje Pani specjalny program umożliwiający szkolenie rodziców i rad rodziców, wspólnie z dyrektorami szkół i przedstawicielami organów prowadzących, w zakresie praw i obowiązków wszystkich organów szkoły, w tym praw i obowiązków rodziców i rad rodziców ? (Projekt „Uczniowie i rodzice kapitałem społecznym nowoczesnej szkoły” tego problemu nie rozwiązuje).

Jednocześnie, dostrzegając i doceniając działania pozytywne (np. wzmocnienie roli rad rodziców w ocenie pracy szkoły, proponowane w projekcie nowelizacji ustawy Karta Nauczyciela) i oczekując ze strony Pani Minister na konkretne działania, deklarujemy wolę szerokiej współpracy z Ministerstwem Edukacji Narodowej i podległymi mu jednostkami organizacyjnymi.

Parafrazując znane słowa Kanclerza Jana Zamoyskiego mówimy: Takie będzie wychowanie i wykształcenie młodego pokolenia, taka będzie przyszłość Rzeczypospolitej jaka będzie współpraca pomiędzy Ministrem Edukacji Narodowej, samorządami terytorialnymi, nauczycielami, rodzicami (radami rodziców), uczniami i organizacjami obywatelskimi działającymi na polu edukacji narodowej.

Z wyrazami szacunku

Wojciech Starzyński
Prezes Zarządu Fundacji „Rodzice Szkole”